



**ČESKÁ REPUBLIKA**

**Česká školní inspekce**

**Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště**

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Základní škola Darkovice, okres Opava**

**Dlouhá 47/112, 747 17 Darkovice**

**Identifikátor školy: 600 142 701**

**Termín konání orientační inspekce: 15. – 16. leden 2002**

<b>Čj.</b>	145 16/02-11132
<b>Signatura</b>	on5bv122

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Sledovaná základní škola je neúplná vesnická škola s kapacitou 80 žáků. Sdružuje základní školu, školní jídelnu - výdejnu stravy a školní družinu. Ve škole bylo v době inspekce vyučováno 75 žáků v pěti třídách. Všichni žáci bydlí v obci Darkovice.

Vyučování probíhá podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 ze dne 30. dubna 1996, ve smyslu úprav a doplňků schválených dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22.

## HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

### Český jazyk

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že výuka sledovaných předmětů probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Časová dotace českého jazyka souhlasila s učebním plánem prvního až pátého ročníku, probírané učivo odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech vyučujících. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna kontrolní činností ředitelky školy.

Příprava výuky v hospitovaných hodinách (a to jak perspektivní tak bezprostřední) byla velmi dobře promyšlená. Výukové cíle odpovídaly základnímu standardu vzdělání, v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně. Učitelky dokázaly před hospitovanými hodinami formulovat cíl vyučovací jednotky, který odpovídal podmínkám výuky, aktuálnímu složení tříd a probíranému učivu.

Všechny vyučující jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení. Ve vyučovacím procesu byl k těmto dětem zaznamenán taktní a citlivý přístup s volbou řady forem individuální práce.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují dvě z pěti vyučujících, na kvalitě výuky se tento fakt negativně neprojevil.

Učebny jsou vybaveny starším udržovaným žákovským nábytkem, který odpovídá antropometrickým požadavkům. Dostatek magnetických tabulí umožňoval při výuce řadu samostatných forem práce, audiovizuální technika v procesu výuky nebyla využita. Relaxační prostory s koberci jsou využívány ve třídách nejen ve vyučování, ale i o přestávkách. Učební prostředí ve třídách je podnětné a estetické. Výzdoba všech prostor školy je na velmi dobré estetické úrovni. Je tvořena pracemi žáků a pedagogů, je promyšleně zaměřena k probíranému učivu.

Pro výuku českého jazyka je ve škole odpovídající množství učebních pomůcek včetně audiovizuální techniky, k dispozici jsou ve všech třídách tabelární pomůcky a přehledná schémata vyrobená svépomocí. Potřebám žáků a učitelů slouží příruční knihovničky. Učitelská knihovna je doplňována encyklopediemi a odbornou literaturou.

Pro výuku jazyka českého je k dispozici dostatečná zásoba učebnic, učebních textů a pracovních sešitů se schvalovací doložkou MŠMT ČR. Je využívána ucelená řada učebnic nakladatelství ALTER.

Všechny vyučovací hodiny českého jazyka byly velmi dobře připravené se strukturou odpovídající výukovým cílům a věku žáků. Výběr, sled a množství informací byl přizpůsoben

specifickým podmínkám tříd. Organizační pokyny vyučujících byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku i možnostem dětí. Metody a formy práce byly vhodně voleny a zajišťovaly velmi dobrou motivaci a aktivizaci žáků. Ti pracovali samostatně i ve skupinách. V řadách hodin učitelky rozvíjely různé techniky podporující zapamatování učiva, byl vytvářen dostatečný prostor pro kooperaci a vzájemnou toleranci dětí. Funkční a účelné zařazování relaxačních chvil přispívalo k aktivizaci žáků a výrazně zvyšovalo efektivitu vyučovacího procesu. Ve vyšších ročnících byli žáci vedeni k vyjadřování vlastních názorů a postojů. Důraz byl kladen na schopnosti učivo prakticky aplikovat. Děti se volily individuální tempo, pro talentované a rychlejší žáky měly učitelky připraveny další samostatné úkoly. Organizace výuky umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění.

Vstupní a průběžná motivace ve všech hodinách zvyšovala efektivitu vyučování. Pozitivní hodnocení vědomostí žáků zvyšovalo aktivitu tříd.

V úvodních částech hodin byly využívány metody opakovací spolu s hodnocením, při samostatné práci žáků pak metody aplikační a procvičovací. Při procvičování se střídaly prvky ústních cvičení s písemnými. Vyučující vytvářely prostor pro individuální potřeby žáků, zohledňovaly děti se specifickými poruchami učení a chování. Využití vyučovacího času bylo účelné a promyšlené, byl vytvořen dostatečný prostor k procvičování a upevňování učiva. Při ověřování pochopení látky byla u žáků oceňována snaha a pokrok při zvládnutí učiva.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako osobnost žáka. Komunikace dětí byla na velmi dobré úrovni. Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita vyjadřování byla v navštívených hodinách velmi dobrá stejně jako komunikace neverbální.

***Celkově je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.***

## **Matematika**

Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách, dále kontrolou rozvrhu hodin a zápisů v třídních knihách bylo ověřeno, že výuka probíhá podle učebních dokumentů deklarovaného vzdělávacího programu Základní škola. Týdenní časová dotace souhlasila s učebním plánem prvního až pátého ročníku. Probírané učivo odpovídalo učebním osnovám a bylo obsaženo v tematických plánech učitelů, které jsou obsahově dostatečně rozpracovány, je rozlišeno základní a rozšiřující učivo. Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě, kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajišťována kontrolní činností ředitelky školy a především spoluprací všech pedagogů.

Bezprostřední příprava výuky sledovaného předmětu byla celkově na velmi dobré úrovni. Didaktické cíle byly přizpůsobeny aktuálnímu složení tříd. Byla dodržena návaznost matematického vzdělávání s přihlédnutím k dosavadním znalostem. Učitelky jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je na průměrné úrovni. Z pěti učitelek splňují kvalifikační předpoklady pouze dvě. Tento stav však neovlivnil kvalitu výuky sledovaného předmětu.

Hodnocení používaných výukových prostor a jejich vybavení je obdobné jako v části hodnocení kvality vzdělávání jazyka českého. Materiální podmínky pro výuku matematiky jsou na velmi dobré úrovni, je dostatek učebnic a vhodných pomůcek, které jsou každoročně doplňovány. Pro výuku se používá se ucelená řada Alter, vyučující mají možnost využít i jiné ucelené řady učebnic.

Vyučování svou strukturou odpovídalo věku žáků a výukovým cílům, bylo řízeno srozumitelnými organizačními pokyny. Žáci získávali přiměřeně svému věku základní

vědomosti a dovednosti v aritmetice i geometrii.

Učitelky ve většině navštívených hodinách reagovaly na únavu žáků zařazováním různých relaxačních činností, v prvních ročnících i pohybovým cvičením. Vyučující sledovaly cíle výuky, dbaly na nácvik základních algoritmů, dostatečně zařazovaly numerické počítání pamětné i písemné a prováděly nácvik logické úvahy. Žáci prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů. Efektivní bylo využití připravených materiálů, především magnetických tabulí. Témata hodin byla volena tak, aby se dodržela návaznost s přihlédnutím k dosavadním znalostem a dovednostem žáků. V části navštívené výuky měli žáci možnost volby individuálního tempa, zejména v oblastech zaměřených na procvičování a upevňování znalostí. Vyučující průběžně poskytovaly individuální pomoc a zohledňovaly žáky se specifickými poruchami učení. Probírané učivo bylo interpretováno věcně správně.

Převážná většina hospitovaných hodin obsahovala už v úvodní části motivaci, která navodila potřebnou atmosféru. Hodnocení žákovských výkonů plnilo především pozitivně posilovací a motivační funkci. Závěrečné hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny bylo vždy provedeno. V hodinách byla rozvíjena představivost, paměť, logický úsudek a v přiměřené míře komunikativní dovednosti. Inspekce zjistila na základě pozorování ve sledovaných hodinách velmi dobré matematické znalosti.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogie i žáky respektována pravidla jednání založená na vzájemné důvěře. Komunikace žáků odpovídala jejich věku, chování bylo velmi slušné. Úroveň vyjadřování vyučujících byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá.

***Kvalita výuky matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.***

### **Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti**

***Shrnutím jednotlivých atributů výuky, které jsou součástí celkového hodnocení, je možno konstatovat, že při výuce sledovaných předmětů je oblast plánování a přípravy výuky hodnocena jako velmi dobrá, oblast podmínek výuky jako velmi dobrá s pozitivy na straně materiálního vybavení a jeho využití v procesu výuky. Oblast organizace, metod a forem výuky je hodnocena jako velmi dobrá. Učivo bylo procvičováno formami ústními, písemnými i praktickými. Oblast motivace interakce a komunikace je možno hodnotit též jako velmi dobrou.***

***Celkově je průběh vzdělávání ve sledované oblasti hodnocen jako velmi dobrý.***

## **HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ**

Koncepční záměry a úkoly byly ředitelkou školy předloženy v písemné podobě. Hlavní cíle jsou stanoveny na základě znalostí podmínek a prostředí, ve kterých se škola nachází. Dokument v úvodu zdůrazňuje snahu o udržení naplněnosti školy, zabránění odlivu žáků do okolních škol a vytváření přátelské atmosféry mezi všemi zúčastněnými. Ostatní body lze rozdělit do oblastí výchovně vzdělávací práce (organizace a kvalita vyučování), materiálně technické a spolupráce školy, obce a rodičovské veřejnosti. Hlavním záměrem vedení školy je vytvořit prostředí, ve kterém je možno vychovat zdravě sebevědomého žáka, vzbuzovat jeho zvědavost a podněcovat jeho všestranné aktivity.

Plánování vychází z analýzy současného stavu. Roční plán vychází z koncepčních záměrů a diskusí mezi pedagogickými pracovníky. Obsahuje aktuální požadavky výchovně vzdělávacího procesu, jeho materiálního zabezpečení a organizační úkoly. Jeho součástí je dále

plán pedagogických rad, plán hospitační činnosti, rozdělení kompetencí, plán schůzek rodičovského sdružení a konzultačních dnů, soutěží a akcí pořádaných školou. Plnění úkolů je průběžně sledováno a vyhodnocováno. Plánované záměry jsou reálné a konkrétní. Dokument je přehledně zpracován, má velmi dobrou vypovídací hodnotu a svědčí o koncepčním přístupu ředitelky školy k plánovacím činnostem, při kterých jsou využívány podněty všech pracovníků.

Škola se řídí schválenými učebními plány. Výuka probíhá podle osnov vzdělávacího programu Základní škola. Na základě hospitační činnosti, kontroly tematických plánů sledovaných předmětů a pedagogické dokumentace lze konstatovat, že realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem.

Žáci mají v tomto školním roce možnost pracovat pouze v nepovinném předmětu náboženství a v osmi zájmových útvarech (např. angličtina hrou, dramatický, hra na flétnu, sportovní, mladý požárník). Tři z nich vedou rodiče.

Ve škole je evidováno deset žáků se specifickými poruchami chování s přiznaným normativem, pro něž jsou vypracovány individuální plány. Péči o tyto žáky zajišťují dvě proškolené tzv. dyslektické asistentky. Dokumentace o těchto žácích je vedena přehledně a obsahuje všechny náležitosti dané příslušným metodickým pokynem. Všechny vyučující jsou informovány o těchto žácích a ve vyučovacím procesu je jim věnována odpovídající péče.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu i provozu má jasně stanovená pravidla, která korespondují s velikostí i typem školy. Běžný provoz se řídí řádem školy pro pedagogické i ostatní pracovníky. Vnitřní řád školy pro žáky respektuje příslušné právní předpisy. Je zpracován formou doporučení a rad, nikoliv formou příkazů a zákazů a tudíž nestresuje žáky. V průběhu inspekce bylo zřejmé, že je pracovníky školy i žáky akceptován.

Operativnost řízení je zajištěno především každodenním osobním kontaktem, dále poradami a informační nástěnkou. Organizování pedagogických rad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovně vzdělávací práce. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů v rámci podmínek školy.

Povinná dokumentace školy je příkladně vedena. Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky.

Vnitřní informační systém je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k aktuálním informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit. Důvěrné informace o zaměstnancích a žácích jsou řádně zabezpečeny proti zneužití.

Vnější informační systém zajišťuje především pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, zejména prostřednictvím žákovských knížek. Komplexnější informace jsou podávány na pravidelných konzultacích s rodiči. Přípomínky a podněty rodičů jsou pro ředitelku a ostatní pracovníky školy důležitou zpětnou vazbou.

Na veřejnosti škola prezentuje svou činnost ve dnech otevřených dveří, informacemi umístěnými ve vývěsní skříňce, příspěvky v místní kabelové televizi a především kulturními programy – Mikulášská besídka, maškarní ples, školní akademie i vystoupení pro ostatní organizace v obci.

Rada školy není zřízena.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 má velmi dobrou vypovídací hodnotu a slouží zčásti jako zdroj sebehodnocení. Byla schválena na pedagogické radě a její obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi.

Operativní řízení má návaznost na plánování i kontrolu jednotlivých činností a postihuje všechny oblasti práce školy. Ve sledovaných předmětech je maximálně využíváno odbornosti výuky. Jsou tím vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků

i samotných žáků. Ze tří nekvalifikovaných učitelek jedna studuje příslušnou fakultu vysoké školy. Zbývající dvě mají delší pedagogickou praxi a dosud se neúspěšně hlásily ke studiu. Je vytvořen funkční systém morálního i hmotného hodnocení pracovníků. Kritéria hodnocení jsou známa (vyvěšena spolu s ostatními operativními materiály ve sborovně).

Ředitelka školy využívá pro hodnocení výchovně vzdělávací práce vlastní písemné okruhy v předmětech jazyk český a matematika (v každém pololetí), spolupracuje se Základní školou v Hati, kde dokončuje své základní vzdělání většina žáků. Využita byla také nabídka testů Kalibro.

Kontrolní a hospitační činnost je součástí celoročního plánu práce. Ze sledovaných hodin jsou pořizovány záznamy, v nichž je uveden průběh vyučovací jednotky a vytčena pozitiva a negativa. Výsledky jsou s vyučujícím konzultovány po ukončení hospitační činnosti. Hospitační činnost je pravidelná, cíleně zaměřena na jednotlivé aspekty ve výuce. Její četnost je optimální.

Systém kontrol je dále realizován formou kontroly pedagogické dokumentace včetně kontroly žákovských knížek a činnosti správních zaměstnanců. Sledovány a vyhodnocovány jsou písemné a grafické projevy žáků i výsledky srovnávacích testů.

### **Hodnocení podmínek vzdělávání**

*Koncepční záměry školy jsou promyšlené a realizují se. Rozsah a účelnost plánování je vynikající a zcela odpovídající velikosti školy. Organizační struktura umožňuje uplatnění všech zaměstnanců s odpovědností za dané úseky práce. Jsou vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Informace pro pracovníky, rodiče a veřejnost jsou podávány včas a v potřebném rozsahu. Vedení a motivování pracovníků je efektivní s kvalitními kontrolními mechanismy. Jsou respektovány obecně závazné právní předpisy. Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako vynikající.*

### **VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ**

- Povinná dokumentace ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 21 727/01-21 ze dne 23. 7. 2001, třídní knihy, třídní výkazy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, kniha úrazů, protokoly o provedených kontrolách).
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001.
- Celoroční plán práce školy.
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů.
- Písemné podklady řídicí a organizační činnosti vedení školy.
- Písemné žákovské práce.
- Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2001/2002.

### **ZÁVĚR**

Předmětem inspekční činnosti bylo hodnocení kvality vzdělávání v předmětech český jazyk

a matematika spolu s hodnocením podmínek vzdělávání školy.

***Základní škola Darkovice, okres Opava, prokázala velmi dobré výsledky v oblasti kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech a vynikající výsledky v oblasti podmínek ve vzdělávání.***

### **Změny v činnosti školy od předchozí inspekce**

Dne 19. května 1998 proběhla orientační inspekce, která ve svých závěrech dle tehdejší hodnotící škály konstatovala ve třech bodech spíše nadprůměrné, ve třech bodech standardní a celkově standardní hodnocení školy.

- Zjištění z roku 1998 obsažená v kapitole „Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování“ konstatují kvalitu vyučování jako spíše nadprůměrnou. Dle současných závěrů uvedených v kapitole „Hodnocení výsledků vzdělávání“ je průběh vzdělávání ve sledované oblasti hodnocen jako velmi dobrý, což vyjadřuje zlepšení stavu.
- Ke zlepšení stavu došlo také v materiálně technických podmínkách – např. ředitelka má k dispozici počítač, kopírovací stroj, došlo k nákupu nových řad kvalitních učebnic, tabelárních pomůcek, nově byla vybudována velká vestavěná skříň pro účely školní knihovny, upravil se školní dvorek a chodník před školní budovou.
- Na vysoké úrovni zůstává možnost žáků pracovat v zájmových útvarech.

Vzhledem ke skutečnostem popsáním v inspekční zprávě z roku 1998 došlo ke zlepšení v oblasti průběhu vzdělávání stejně tak jako v hodnocení podmínek vzdělávání.

### **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Razítko

<b>Školní inspektoři:</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
Vedoucí týmu	RNDr. Libor Kubica	.....
Člen týmu	Mgr. Jan Katolický	.....

V Opavě dne 21. ledna 2002

**Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. 1. 2002

Razítko

### Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Helena Kalusková

Helena Kalusková, v. r.  
podpis

*Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

#### Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

#### Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Moravskoslezský kraj - Krajský úřad, odbor školství, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2002-02-21	145 42/02-11132
Zřizovatel Obec Darkovice, Dlouhá 37, 747 17 Darkovice	2002-02-20	145 39/02-11132

#### Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány